

PROVOZNÍ NÁKLADY ZEMĚDĚLSKÝCH STROJŮ – EXPERTNÍ SYSTÉM

Pro racionální řízení provozu a obnovy strojového parku je třeba znát řadu údajů o využití strojů, nákladech na provoz a nákladech na udržování provozní spolehlivosti a rovněž údaje o nabídce zemědělských strojů na trhu a o jejich technických a ekonomických parametrech.

Expertní systém "Provozní náklady zemědělských strojů" je interaktivní dialogový program pro modelování a výpočet provozních nákladů zemědělských strojů podle lokálních podmínek uživatele.

Uživatel si vybírá konkrétní druh stroje ve dvou navazujících krocích. Pro vybraný druh stroje program se mu zobrazí výchozí tabulka údajů, které jsou pro daný druh stroje v databázi. Následně stačí stisknout tlačítko „Odeslat“ a zobrazí se tabulka fixních, variabilních i celkových provozních nákladů při pořízení stroje za hotové.

Vstupní údaje vycházejí z následujících podmínek:

- pořizovací cena stroje – uvedena průměrná orientační cena v roce 20122 (bez DPH) při pořízení stroje za hotové
- náklady na garážování (uskladnění) stroje vychází z roční sazby 150 Kč za 1 m² plochy potřebné pro uskladnění stroje
- osobní náklady obsluhy stroje nejsou do provozních nákladů strojů zahrnuty.

Uživatel se může přes tlačítko „Úprava parametrů stroje“ vrátit na předchozí výchozí tabulku údajů a v ní je možno:

- zadat konkrétní název stroje (značku a typ stroje) a případně upravit pořizovací cenu stroje
- upravit způsob pořízení stroje (hotově/úvěr/leasing)
- změnit dobu odpisování stroje (možno zadat 3 varianty)
- změnit roční nasazení stroje (možno zadat 3 varianty)
- změnit libovolně ostatní údaje v tabulce podle lokálních podmínek (rozměry stroje, náklady na uskladnění, výkonnost, náklady na opravy a udržování, osobní náklady)

Po odeslání získá výstupní relaci s podrobnou strukturou fixních, variabilních i celkových provozních nákladů stroje.

Výstupní informace o provozních nákladech traktorů obsahuje fixní náklady traktoru v Kč/rok v členění podle 3 zadaných variant doby odpisování stroje. V další části jsou variabilní náklady provozu traktoru v Kč/h při průměrném využití výkonu motoru na 40 %. V závěru jsou pak uvedené celkové provozní náklady v Kč/h v členění podle 3 variant doby odpisování a 3 variant ročního nasazení traktoru.

Výstupní informace o provozních nákladech přípojných i samojízdných mechanizačních prostředků má obdobnou strukturu, ale variabilní i celkové provozní náklady jsou zpracovány na 1 h provozu i na 1 měrnou jednotku (tj. u polních prací na 1 ha, u dopravních operací na 1 t při vnitropodnikové dopravě na vzdálenost do 3 km).

Tento soubor normativů si může uživatel uložit do databáze uložit k dalšímu využití. Při dalším přihlášení do systému se mu již tento stroj zobrazuje s jeho uloženými daty.